

**МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИБОРУ ОПТИМАЛЬНИХ ЗРАЗКІВ
АВТОМОБІЛІВ ДЛЯ ПЕРЕВЕЗЕННЯ РІЗНИХ ВИДІВ ВАНТАЖІВ**

Суска А.А.

*д.е.н, доцент, член-кореспондент Академії економічних наук України
Харківський національний технічний університет сільського господарства
імені Петра Василенка*

**METHODICAL APPROACHES TO OPTIMAL SAMPLES CHOICE OF
VEHICLES FOR DIFFERENT TRANSPORTATION TYPES OF CARGO**

Suska A.A.

Kharkiv Petro Vasylenko National Technical University of Agriculture

Масове виробництво широкого спектру вантажних автомобілів, розгалужена мережа автомобільних доріг, дозволило багатьом споживачам транспортних послуг визначити автомобільні перевезення вантажів як один з найбільш зручних і економічних видів логістичних рішень. Не зважаючи на те, що, на сьогоднішній день, автомобільний транспорт займає останнє місце в трійці лідерів по перевезенню пасажирів і вантажів - виконує близько 10 % загального річного обсягу внутрішніх і міжнародних перевезень в країні (залізничний транспорт – 70 %, морський транспорт – 17 %) – темпи зростання обсягу автомобільних перевезень щорічно сягають майже 2,5 % (обсяги залізничних і морських перевезень зростають відповідно на 0,15 % і на 0,25 %), що висвітлює значні перспективи щодо зростання ролі автомобільних перевезень в Україні. Аналогічна позитивна динаміка автомобільних перевезень притаманна на сьогодні майже всім країнам Євросоюзу.

Намагання автотранспортних підприємств закріпитися та збільшити свою частку на ринку транспортних послуг змушують їх постійно розширювати види вантажів, які вони пропонують для перевезення, а також умови виконання замовлень (швидкість, місце доставки вантажу, безпека доставки тощо). Багато суб'єктів цієї сфери господарювання намагаються вирішувати стратегії активного просування на ринок транспортних послуг шляхом укомплектування автомобільного парку підприємства різномарочними автомобілями, що набагато ускладнює процеси технічного обслуговування, ремонту, забезпечення запасними частинами і, відповідно, собівартість транспортної послуги. Тобто існує проблема, вибору оптимального транспортного засобу для виконання конкретного замовлення (вид вантажу, умови перевезення), виходячи із існуючого складу автомобілів автотранспортного підприємства, що дозволить ефективно виконати поставлене завдання за критерієм «результат (ефект) - затрати». Складність рішення цієї проблеми полягає в тому, що якщо затрати на надання певної транспортної послуги можливо розрахувати за відомим алгоритмом повної собівартості товару (послуги), то результат (ефект) це комплексна категорія, що включає не тільки економічну складову ефекту – прибуток, а і соціальний ефект, який можливо оцінити через ступінь задоволеності споживача або ступінь відповідності якості послуги тим параметрам, які споживач очікував.

Ця ситуація вимагає таких методичних підходів, які б дозволи вийти на комплексний – економіко-соціальний критерій – оцінки ефективності автомобільних перевезень.